

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: פלד	שם פרטי: דב
---------------	-------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: פטשניק		בלועזית Patashnik	
שם פרטי איתו נולדתי: בערל		בלועזית Berel	מין: ז/נ
עיר לידה: אושמיאנה		בלועזית Oshmian	ארץ לידה: פולין
שם פרטי ושם משפחה של האב: זלמן		שם פרטי ושם נעורים של האם: חיינה קגן	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: אושמיאנה		בלועזית Oshmian	ארץ המגורים: פולין
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: בית ספר עממי (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: אושמיאנה ומחנות שונים (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: אושמיאנה		בלועזית Oshmian	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו מחנות עבודה: מיליגן, אליאה מחנות ריכוז: קייזרולד, שטוטהוף, בוכנולד, ריימסדורף		בלועזית Kaiserwald, Stutthof, Riimsdorf	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: טרזיינשטט		תאריך השחרור: 8/5/1945	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור לודג', פולין	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין מתי עד מתי		שנת עליה: 28/4/48	במידה ועלית באניה, ציין את שמה קדמה

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בשנת 1927 בעיירה אושמיאנה שהייתה כ-50 ק"מ מזרחית לווילנה, שהייתה אז שייכת לפולין. היו בה כ-10 אלף נפשות ושליש מהם היו יהודים. היינו משפחה בעלת שש נפשות; הורים, אח ואחות מבוגרים ממני, ואחות אחת קטנה ממני. כילד למדתי בחדר ואחר כך בבית ספר. כאשר הרוסים נכנסו אלינו ב-1939 למדתי בבית ספר ממשלתי עממי רוסי וסיימתי בהצטיינות. הייתה לי נטייה גדולה ללימודי מתמטיקה וחשבון ואחי הגדול היה ממש גאון. בגיל 12 ביקש הרב של העיירה מאבי לשלוח אותו ללמוד בישיבת דמיס וכעבור שנתיים הוא חזר משם עם מספיק ידע עד שהתאים להסמכה לרבנות.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

כאשר הנאצים תקפו את ברית המועצות בינואר 1941 אני הייתי בן 13 וחצי. לא האמנו שמלחמת הבזק של הנאצים תגיע אלינו כל כך מהר. ההורים הציעו לנו לברוח לרוסיה כדי להציל את עצמנו. אני אחי ואחותי ניסיתי לברוח בטרמפים אבל לא הצלחנו כי הגרמנים השיגו אותנו ונאלצנו לחזור הביתה. מייד החלו ההשפעות והגזרות, ענידת הטלאי הצהוב וההתעללויות.

כחודש לאחר שהנאצים הגיעו אלינו, בשבת בבוקר, הגיעה פלוגת SS והתחילה לאסוף את כל הגברים, כולל אלה שהיו עטופים בטליות. הם לקחו אותם כ-5 קילומטרים אל תוך היער ורצחו את כולם, ביניהם היו גם אבי ואחי הגדול. אחר כך הכניסו אותנו לגטו שהקימו בעיירה שלנו. אימי התנדבה ללכת למחנה עבודה במקום אחת הנשים שעבדה ביוזנראט. אותה אחת הבטיחה לדאוג לנו הילדים.

עם חיסול הגטו בסוף 1942, כל אלה שהיו להם קרובים במחנות עבודה הצטרפו אליהם, והנותרים מהגטו נשלחו ונרצחו בפואנא. עד אמצע 1944 היינו במחנות עבודה מיליגן וואליאה ושם אחותי הקטנה הלכה עם הילדים ואני שרדתי מכיוון שהתחזיתי למבוגר מגילי. באמצע 1944 העבירו אותנו למחנה ריכוז קייזרולד שהיה בעיר ריגה, שם לקחו גם את אימי. אני יצאתי עם טרנספורט של כ-1000 גברים דרך שטוטהוף לבוכנוולד, עד מחנה ריימסדורף, שם עבדנו במפעל שייצר דלק מאבנים שחורות. אנשים החלו למות מרעב ועבודה קשה.

באמצע אפריל 1945 העבירו אותנו ברכבת עד לגבול הצ'כי ומשם החלה צעדת המוות לכיוון טרזינשטאט. מתוך 4500 אסירים יהודיים שהוצאנו מהמחנה הגיעו לטרזינשטאט כ-500 שלדי אדם, ואני ביניהם. שוחררנו על ידי הרוסים ב-8 למאי 1945.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
(השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

לאחר השחרור, כשהבראתי ממחלת הטיפוס, רצו הרוסים לשלוח אותנו לרוסיה. ברחנו, ואחרי תלאות בדרך ארוכה הגענו בסופו של דבר ללודג' שבפולין. שם הצטרפתי לקיבוץ דרוו. בתחילת 1946 עברנו את הגבול הצ'כי ודרך וינה הגענו למחנות עקורים בגרמניה. אחרי זמן מה התנדבתי לקורס מדריכי הגנה. הדרכתי נוער בכל מיני מחנות ולבסוף נשלחתי להדריך באחד המחנות של מעפילי אקסודוס, שם גייסתי מחלקה לגחל ואיתם עליתי דרך מרסיי לארץ ישראל לחטיבת גולני בסוף אפריל 1948.

נא ספרי/י על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

לחמתי במלחמת העצמאות במסגרת חטיבת גולני עד שחרור אילת. לאחר השחרור הגעתי לכפר סבא. כדי לפרנס את עצמי עבדתי בבניין, הקמתי משפחה: שתי בנות, חמישה נכדים ונינה אחת. מאז שיצאתי לפנסיה אני מסך כאח בבני ברית בהתנדבויות שונות, עוסק בעיקר בהנצחת השואה וזה כולל הרצאות בפני נוער וילדים. הכנתי מצגות על השואה ועל העיירה שלי והן כולן נמצאות באינטרנט ביוטיוב. הקמנו עמותה ששמה "אלומה", להנצחה ולהנחלת מורשת השואה והגבורה בישראל.

הסיפור נכתב על ידי דב פלד

כפר סבא, מאי 2012